

Posudek na bakalářskou práci	
☐ školitelský posudek ☒ oponentský posudek	Jméno posuzovatele: Jiří Reif Datum: 19. 5. 2018
Autor: Lenka Váňová	
Název práce: Riziko vymření různě velkých populací	
☒ Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel). ☐ Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.	
Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)	
<p>„Ověřit do jaké míry je tvrzení, že čím menší je populace, tím má vyšší pravděpodobnost vymření, správné a zda v reálných populacích takové pravidlo v naprosté většině případů opravdu platí.“</p>	
Struktura (členění) práce: <p>S tím mám trochu problém. Práce se skládá z Úvodu, Závěru a třech kapitol mezi nimi. Úvodní a první kapitola jsou zbytečné a úplně chaotické, normálně bych je škrtnul. Zčásti se tam pouze předesílá to, co je blíže pojednáváno v druhé a třetí kapitole (např. vlastnosti druhů spojené s vyšším rizikem extinkce), zčásti tam autorka občas frkne nějakou teorií, aniž by vysvětlila její spojitost s dalším textem (např. metapopulační koncept). Závěr je velmi chudý a z velké části triviální. Pro jeho ochranné vyústění, a sice že bychom měli zranitelné populace chránit, aby tyto druhy nevyhynuly, nebylo nutné tuto rešerší zpracovávat, protože to se už docela dobře ví a hlavně dělá.</p> <p>Na druhou stranu druhá a třetí kapitola jsou smysluplné a logicky členěné, nemám s nimi (až na v jiném oddíle uvedené připomínky) větší problém.</p>	
Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? <p>Ano. Našly by se drobné nedostatky, kdy se nějaká citace zčistajasna objeví třeba uprostřed věty, ač dokládá spíše navazující text. Ale to je prkotina. Celkově je to fakt dobré.</p> <p>Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?</p> <p>To je taková divná otázka. V současné záplavě publikací se vždycky najde zdroj, který v práci chybí a třeba by podle někoho měl být zahrnutý. Ale asi bych to neřešil. Jinak údaje z literárních zdrojů jsou v pořádku.</p>	
Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány? <p>Práce vlastní výsledky (nadstandardně) neobsahuje.</p>	
Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň): <p>Docela dobrá. Pravopis téměř bezchybný, vyjadřování uspokojivé. V práci nezdědka narazíme na poměrně naivní obraty a tvrzení, která její stylistickou úroveň do jisté míry snižují, ale to lze přičíst spíše nedostatečně hlubokému zamyšlení nad</p>	

pojednávány mi poznatky, takže se tento nedostatek vlastně týká věcné, a nikoliv formální roviny práce. Pouze vzácně se vyskytují ohavnosti typu „konzervační biologie“ (termín z oboru potravinářství?) či podivnosti jako „reálné populace“ (kde v přírodě najdeme nějakou nereálnou populaci?).

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Nápad zpracovat rešerši na zadané téma je úplně vynikající. Přiznám se však, že mě její provedení docela zklamalo. Celou práci totiž prostupuje úporná snaha tvrdit, že to s tou velikostí populací a rizikem extinkce není tak jednoduché, jak se na pohled zdá, a že malé populace nemusejí vždycky vymírat dříve než velké. Toto snažení ovšem vyznívá velmi křečovitě. Ano, malé populace nemusejí vymírat dříve než velké; ano, je to zajímavé, že nemusí. Proč to tak ale je? Jaké vlastnosti tyto případy spojují? Po uvedení fragmentárních informací ve třetí kapitole by člověk čekal nějakou přehlednou syntetickou kapitolku, která by to hezky shrnula a něco kloudného řekla. Jenže toho se právě nedočkáme! Na konci na nás vybafne už jenom ten dosti nemastný Závěr, případně můžeme nalistovat zpět na první kapitolu, kde se něco dozvíme o vymírání obecně. Přitom to téma je fakt dobré a ty výjimky z pravidla skutečně zajímavé. Jenže celé se to utápí v tom dokazování, že s malými populacemi to není tak jasné, jak by se mohlo zdát. Tato snaha mi však přijde úplně zbytečná – malé populace prostě jsou zranitelnější, proč by to tak nemělo být?

Podle mě by bylo fajn, kdyby se práce důsledněji zamýšlela nad zjištěnými výjimkami a pokoušela se je ekologicky vysvětlit tak, abychom se z toho něco dozvěděli o povaze vzácnosti, případně něco užitečného pro praxi. Zaměřil bych se na globální úroveň a na celé druhy, protože ta mi přijde nejzajímavější a pro ochranu přírody vlastně nejpřírodnější (za jakých podmínek se nemusíme bát, že o vzácný druh úplně přijdeme?). Naopak ty lokální populace mi přijdou takové triviální – když mám různě početné rostliny na jedné louce a tu louku rozorám nebo vybetonuju, tak je nasnadě, že ta početnost jednotlivých druhů nehrála pro jejich další osud vůbec žádnou roli. Je to vlastně něco jako masové vymírání po globální katastrofě. Ta masová vymírání mně také nepřijdou až tak zajímavá, protože u nich se už dříve vědělo, že „normální“ ekologické zákonitosti moc nefungují.

Krucí, nějak jsem se nechal unést kritikou a úplně zapomněl chválit... Líbilo se mi, jak se autorka dokázala zamyslet nad příčinami různé rychlosti „vymírání na pozadí“ a obecně musím vyzdvihnout, že se dokázala s nesnadným a intelektuálně vyzývavým tématem popasovat. Přes některé nedostatky tedy práce zcela bezpečně splňuje požadavky nutné k udělení titulu bakalář na naší fakultě. Bylo by pěkné, kdyby prezentace k obhajobě předložené práce reflektovala alespoň některé z výše uvedených kritických připomínek.

Otázky a připomínky oponenta:

1. Ani přes opakované přečtení jsem nepochopil, jak ten příklad s kachnou růžovohlavou dokazuje výjimku z pravidla vyššího rizika extinkce malé populace. Kachna, která byla vždycky dost vzácná, je na tom dnes dle uvedených informací úplně mizerně a už možná vyhynula. Mohla by autorka nějak vysvětlit, jak to dokládá, že málo početné druhy nejsou vždycky tak ohrožené vyhynutím, jak by se na základě jejich vzácnosti mohlo zdát?
2. Za velmi zdařilý považuji objev, že o vymření druhu nemusí rozhodovat jen velikost jeho populace, nýbrž i (či dokonce zejména) velikost jeho areálu. Existuje ale obecně přijímaný koncept tvrdící, že početné druhy mají velké areály, takže je pak ošemetné jednu, či druhou proměnnou dávat jako „tu

hlavní“. Jak by si s tím autorka poradila?

3. V práci se na několika místech objevuje tvrzení, že vysoká početnost může být někdy druhům na škodu a usnadnit tak jejich vyhynutí. Mohla by autorka blíže vysvětlit, za jakých podmínek toto může nastat?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejdůležitější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte zhruba rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <https://www.natur.cuni.cz/biologie/ekologie/studium/bakalarky>.
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na e-mail: kubicka@natur.cuni.cz (pro účely zveřejnění na internetu), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu Lukáš Kubička, katedra ekologie PFF UK, Viničná 7, 128 43 Praha 2.